

Mgr. Kristýna Kynclová
Disertační práce
Výklady vlivu Západu na Blízký východ

Autorka se ve své disertační práci zabývá problematikou vývoje vztahů, respektive jejich reflexí k islámské oblasti Předního východu v průběhu 18., 19. a 20. století. Ze svého bádání z racionálních důvodů vyjímá Izrael. Mapuje proměny nahlížení na kulturní oblast tradičně označovanou jako Orient.

Zhruba od poloviny 18. století ztrácí pozvolna tato oblast politický vliv a stává se zájmovou oblastí západních mocností. S tím se rovněž proměňuje pohled na Orient. Z kulturně a politicky přinejmenším rovnocenného partnera se stává oblast Předního východu v očích západních komentátorů, publicistů, politiků i umělců sice romanticky malebnou, ale průmyslově a politicky zaostalou a závislou oblastí, ovšem oblastí strategicky nesmírně významnou, která může a má být kolonizována. Tento zájem nebyl pouze teoretický, západní velmoci začaly uplatňovat své zájmy na východě a proměnily jej nejen politicky, hospodářsky, ale i kulturně.

Autorka se zabývá několika významnými autory, zvláště analýzou dnes již klasika a popularizátora pojmu orientalismus Edwarda W. Saida. Opozicí je Saidovi například Bernard Lewis, který klade důraz na vnitřní původ krize blízkovýchodních států. Autorka se zabývá i dalšími autory včetně Elie Kedauria, Samuela Huntingtona a Francise Fukuyamy, ale i jejich kritiky, seznamuje například s dílem Johna Esposito, dává slovo i badatelům hlásícím se k východní straně obtížného dialogu. Zde zvláště upozorňuji na seznámení s dílem původně tuniského myslitele Rašída al-Ghannúšihho.

Přes nespornou obsáhlost informací a jistě hluboký zájem, který svědčí o autorčině významných znalostech oblasti Blízkého východu, nemohu pominout jisté rozpaky, které shrnu v závěru. Za vyzdvižení stojí historický a dialektický pohled na problematiku orientalismu. V tomto ohledu je zajímavý kritický pohled na teze Samuela Huntingtona a alespoň částečný nástin jeho zřejmě chybných předpokladů i nekorektních metod daných jeho politicko-ideologickým zaměřením. Ideologické filtry neumožňují nezúčastněný pohled na

současnou situaci Blízkého východu, což autorka ukazuje na jednotlivých příkladech, její osobní pohled je však rovněž poněkud zúčastněný, což nemá být kritika, jen ilustrace, jak je obtížné, ba snad i nemožné hodnotit současné dění, od něhož nemáme dostatečný odstup. Kritika idejí Samuela Huntingtona však není ničím původní.

Disertační práce Kristýny Kynclové by mohla být přínosnou monografií a lze ji doporučit k publikaci, jistě by mohla sloužit i jako skriptum v akademickém prostředí. Její zpracování však zůstává na úrovni zdařilé kompilace, nebo stručných shrnutí několika významných děl s krátkými komentáři, nikoliv však dílem přínosným svými novými objevy či tezemi. Již takto pojaté zpracování by si zřejmě žádalo větší rozsah, který by umožnil jít více pod povrch analyzovaných postojů, tezí a teorií. Práce je na první pohled velmi závislá na zdrojích, které navíc představuje poněkud letmo. Chybí zde významnější podíl samostatné odborné práce autorky, syntéza či jasné vlastní východisko. Takto zpracované téma by obstálo jako práce magisterská. Studie se zabývá zajímavým tématem, které by mohlo dobře naplnit rozsah i formu disertační práce. Přesto s lítostí konstatuji, že takto předložená disertační práce nespĺňuje ani formální, ani obsahové požadavky kladené na tento typ závěrečné práce.

Disertační práci Mgr. Kristýny Kynclové nedoporučuji k obhajobě.

Mgr. Věra Tydlitátová, Th.D.

KBS FF ZČU v Plzni

V Plzni 6. ledna 2012